NORAKSTS

Lieta Nr.C04316811

PAC-0263/2014

**SPRIEDUMS**

**Latvijas Republikas vārdā**

Rīgā 2014.gada 22.maijā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis G.Aigars,

tiesneses I.Grauda un S.Krūmiņa

ar sekretāri I.Semjonovu,

piedaloties SIA „HIPOTĒKU BANKAS NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA AĢENTŪRA" pārstāvei /pers. E/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu SIA „HIPOTĒKU BANKAS NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA AĢENTŪRA" prasībā pret /pers. F/ un /pers. G/ par aizdevuma, procentu un līgumsoda piedziņu sakarā ar /pers. F/ un /pers. G/ apelācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 11.aprīļa spriedumu.

**Aprakstošā daļa**

[1] 2011.gada 12.maijā prasītājs valsts akciju sabiedrība „Latvijas Hipotēku un zemes banka" Rīgas apgabaltiesā cēla prasību pret atbildētājiem /pers. F/ un /pers. G/ par aizdevuma, procentu un līgumsoda piedziņu, norādot, ka saskaņā ar 2007.gada 20.jūnijā noslēgto aizdevuma līgumu Nr.11088/01 prasītājs izsniedza atbildētājiem solidāru aizdevumu 285 000,00 EUR, kas pēc Latvijas Bankas noteiktā valūtu kursa aizdevuma līguma noslēgšanas dienā ir 200 299,14 Ls, to sadalot divās daļās: patēriņa aizdevums 45 000,00 EUR jeb 31 626,18 Ls ar atmaksas termiņu 2015.gada 10.februāris un hipotekārais aizdevums 240 000,00 EUR jeb168 672,96 Ls ar atmaksas termiņu 2032.gada 10.aprīlis. Aizdevuma summa tika izsniegta ar fiksēto procentu likmi 0,9% gadā ar mainīgo procentu likmi 6 mēnešu EURIBOR likmi, kas tiek pārskatīta aizdevuma līguma 9.punktā noteiktajā kārtībā.

Aizdevuma summa tika pārskaitīta aizdevuma līguma 10.punktā noteiktajā kārtībā. Aizdevuma atmaksas kārtība tika noteikta līguma 19.punktā, savukārt līguma pamatnoteikumu 24.punktā noteikts līgumsods par termiņā neveiktu procentu un/vai pamatsummas maksājumu.

No aizdevuma līguma izrietošās saistības tika nodrošinātas ar hipotēkām par prasījuma summu 200 300,00 Ls uz atbildētājai /pers. F/ piederošajiem nekustamajiem īpašumiem – ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra Nr./numurs A/; nekustamo īpašumu /adrese B/, kadastra Nr./numurs B/; ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra Nr./numurs C/.

2007.gada 13.augustā starp pusēm tika noslēgts pielikums Nr.2 un pielikums Nr.3 aizdevuma līgumam, ar kuru tika grozīta aizdevuma izsniegšanas kārtība.

2009.gada 29.maijā starp pusēm tika noslēgts pielikums Nr.4 aizdevuma līgumam, ar kuru cita starpā tika kapitalizēti kavētie procentu maksājumi, pieskaitot tos aizdevuma pamatsummai, kā arī grozīta aizdevuma atmaksas kārtība.

Atbildētāji savas no aizdevuma līguma izrietošās solidārās saistības nav izpildījuši pilnā apmērā, pēdējais maksājums hipotekārajam aizdevumam tika veikts 2009.gada 7.jūlijā 568,50 EUR, bet patēriņa aizdevumam – 2009.gada 27.jūlijā 302,64 EUR.

Līdz ar to prasītājs izmantoja aizdevuma līguma pielikuma Nr.1 76., 76.1.punktā iekļautās tiesības vienpusēji izbeigt aizdevuma

līgumu un pieprasīt nekavējošu izsniegtās aizdevuma pamatsummas, procentu, līgumsoda un citu maksājumu atmaksu. Atbildētājiem 2011.gada 3.maijā tika nosūtīts rakstveida paziņojums, norādot, ka prasītājs vienpusēji atkāpsies no aizdevuma līguma, sākot ar 2011.gada 29.aprīli.

Līdz ar to prasītājam saskaņā ar aizdevuma līguma noteikumiem un Civillikuma 1943., 1756.pantu, 1720.panta 1.punktu ir tiesības saņemt neatmaksāto un kavēto pamatsummu, procentus par aizdevuma lietošanu un līgumsodu.

Atbildētāju solidārais parāds prasītājam uz aizdevuma izbeigšanas dienu 2011.gada 29.aprīli ir 240 901,42 Ls, kas sastāv no hipotekārā aizdevuma parāda 286 776,27 EUR jeb 201 547,50 Lsun patēriņa aizdevuma parāda 55 995,63 EUR jeb 39 353,92 Ls.

Aizdevuma līguma 1.punktā ir nodibināta atbildētāju solidāra atbildība atbilstoši Civillikuma 1670., 1672., 1683.pantam, līdz ar to kopējo parāda summu nepieciešams piedzīt solidāri no atbildētājiem ar tiesībām prasītājam saņemt likumiskos procentus saskaņā ar Civillikuma 1765.panta otro daļu. Sākot ar 2011.gada 30.aprīlī prasītājs ir aprēķinājis likumiskos procentus no hipotekārā aizdevuma neatmaksātās aizdevuma pamatsummas – 279,30 Ls, un no patēriņa kredīta kavētās pamatsummas un neatmaksātās aizdevuma pamatsummas – 52,40 Ls.

Pamatojoties uz Civillikuma 1319.-1326., 1587., 1589.pantu, 1652.panta pirmās daļas 3.punktu, 1670., 1672., 1683., 1720., 1756.pantu, 1759.panta 1., 2.punktu, 1765.panta pirmo un otro daļu, 1943., 1945.pantu, Civilprocesa likuma 195.pantu, lūdz piedzīt solidāri no atbildētājiem prasītāja labā no 2007.gada 20.jūnija aizdevuma līguma Nr.11088/01 izrietošo parādu 240 901,42 Ls, kas sastāv no 1) hipotekārā aizdevuma kopējā parāda 286 776,27 EUR jeb 201 547,50 Ls, kas sastāv no līgumsoda par termiņā neveiktiem procentu maksājumiem par laika posmu no 2009.gada 7.jūlija līdz 2011.gada 29.aprīlim 9753,02 EUR jeb 6854,46 Ls, kavētiem procentiem par aizdevuma izmantošanu par laika periodu no 2009.gada 10.jūnija līdz 2011.gada 9.aprīlim 34 292,81 EUR jeb 24 101,12 Ls, procentiem par aizdevuma izmantošanu par laika posmu no 2011.gada 10.aprīļa līdz 2011.gada 29.aprīlim 982,44 EUR jeb 690,46 Ls; neatmaksātās aizdevuma pamatsummas uz 2011.gada 29.aprīli 2141 748,00 EUR jeb 169 901,46 Ls; 2) patēriņa aizdevuma parāda 55 995,63 EUR jeb 39 353,92 Ls, kas sastāv no līgumsoda par termiņā neveiktiem procentu maksājumiem par laika posmu no 2009.gada 10.jūlija līdz 2011.gada 29.aprīlim 1776,07 EUR jeb 1248,22 Ls, līgumsoda par termiņā neveiktiem pamatsummas maksājumiem par laika posmu no 2009.gada 10.novembra līdz 2011.gada 29.aprīlim 2375,31 EUR jeb 1669,37 Ls, kavētiem procentiem par aizdevuma izmantošanu par laika periodu no 2009.gada 10.jūlija līdz 2011.gada 9.aprīlim 6333,00 EUR jeb 4450,85 Ls, kavētiem pamatsummas maksājumiem par laika periodu no 2009.gada 10.novembra līdz 2011.gada 10.aprīlim 10 424,70 EUR jeb 7326,52 Ls, procentiem par aizdevuma izmantošanu par laika posmu no 2011.gada 10.aprīļa līdz 2011.gada 29.aprīlim 183,29 EUR jeb 129,45 Ls; neatmaksātās aizdevuma pamatsummas uz 2011.gada 29.aprīli 34 902,35 EUR jeb 24 529,51 Ls; piedzīt no atbildētājiem likumiskos 6% par bankas kapitāla lietošanu no 2011.gada 30.aprīļa, kas uz 2011.gada 9.maiju ir 331,70 Ls; piedzīt no atbildētājiem prasītāja labā visus tiesāšanās izdevumus; atzīt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos 6% gadā no piespriestās, bet nepiedzītās aizdevuma pamatsummas.

[2] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 11.aprīļa spriedumu prasība tika apmierināta pilnīgi; no atbildētājiem solidāri prasītāja labā tika piedzīta parāda pamatsumma 201 757,49 Ls, līgumsods 9772,05 Ls, procenti par aizdevuma izmantošanu par laika posmu no 2009.gada 10.jūnija līdz 2011.gada 9.aprīlim 29 371,88 Ls, likumiskie procenti par laika posmu no 2011.gada 30.aprīļa līdz 2011.gada 9.maijam 331,70 Ls, kopā 241 233,12 Ls; no atbildētājiem prasītāja labā tika piedzīti tiesas izdevumi 1735,62 Ls, t.i., 867,81 Ls no katra; kā arī tika noteiktas prasītāja tiesības saņemt no atbildētājiem par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) likumiskos 6% gadā no parāda pamatsummas.

Tiesa konstatēja, ka 2007.gada 20.jūnijā starp prasītāju kā aizdevēju un atbildētājiem kā aizņēmējiem tika noslēgts aizdevuma līgums Nr.11088/01, saskaņā ar kuru prasītājs atbildētājiem izsniedza patēriņa aizdevumu 45 000,00 EUR ar aizdevuma atmaksas termiņu līdz 2015.gada 10.februārim un hipotekāro aizdevumu 240 000,00 EUR ar aizdevuma atmaksas termiņu līdz 2032.gada 10.aprīlim (l.l.19-l.l.23).

A r 2007.gada 13.augusta pielikumu Nr.2 aizdevuma līgumam Nr.11088/01 un 2007.gada 13.augusta pielikumu Nr.3 aizdevuma līgumam Nr.11088/01 puses vienojušās par izmaiņām aizdevuma līgumā, t.i., aizdevuma izsniegšanas termiņš pagarināts līdz 2007.gada 28.septembrim un grozīta hipotekārā aizdevuma procentu par aizdevuma izmantošanu atmaksas kārtība (l.l.24-l.l.25).

A r 2009.gada 29.maija pielikumu Nr.4 aizdevuma līgumam Nr.11088/01 puses vienojušās par izmaiņām aizdevuma līgumā, t.i., aizdevuma mainīgās procentu likmes fiksētā daļa gadā noteikta 6,44%, kā arī ar 2009.gada 10.maiju atcelti pamatsummas maksājumi uz sešiem mēnešiem, kapitalizējot 2009.gada 10.arpīļa un 2009.gada 10.maija maksājumus (l.l.26-l.l.27).

Šādos apstākļos tiesa atzina, ka pušu saistības vērtējamas, pamatojoties uz 2007.gada 20.jūnijā starp pusēm noslēgtā aizdevuma līguma un tā pielikumu nosacījumiem, jo šo līgumu un tā pielikumus neviena no pusēm nav apstrīdējusi un puses ir piekritušas un uzņēmušās līgumu un tā pielikumus pildīt.

Saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu tiesa atzina, ka ar iepriekš minēto aizdevuma līgumu un tā pielikumiem pierādītas prasītāja tiesības prasīt no atbildētājiem līguma izpildi.

Aizdevuma izsniegšanas faktu apliecina maksājuma uzdevumi aizdevuma pārskaitījumam (l.l.28-l.l.33), turklāt atbildētāji šo faktu nav apstrīdējuši.

Prasītājs kā pamatu prasības celšanai norādījis uz apstākli, ka atbildētāji nav pildījuši savas saistības, jo pēdējais maksājums saskaņā ar aizdevuma līgumu veikts 2009.gada 27.jūlijā.

A r 2011.gada 3.maija paziņojumu apstiprinās, ka prasītājs saskaņā ar aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 76.1.punktu atbildētājiem ir paziņojis par atkāpšanos no aizdevuma līguma no 2011.gada 29.aprīļa (l.l.43-l.l.44).

Šādos apstākļos, kad atbildētāji parādu nav samaksājuši un turpina nepildīt savas saistības pret prasītāju, tiesa atzina, ka prasītājam saskaņā ar Civillikuma 1589.pantu un aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 76.1.punktu bija tiesības vienpusēji atkāpties no aizdevuma līguma un prasīt pilnīgu izsniegtā un neatmaksātā aizdevuma atmaksu, kā arī citu aizdevuma līgumā noteikto maksājumu

samaksu pirms galīgās norēķinu dienas. Šo tiesību prasītājs pamatoti izmantoja un, tā kā atbildētāji parādu noteiktajā laikā nesamaksāja, tad aizdevuma līgums tika izbeigts pirms termiņa, t.i., 2011.gada 29.aprīlī. Tādējādi atbildētājiem radās pienākums atmaksāt visu neatmaksāto aizdevuma summu un citus aizdevuma līguma pielīgtos, bet nesamaksātos maksājumus.

Tiesa noskaidroja, ka atbildētāji atbilstoši Civillikuma 1838.pantam pierādījumus par aizdevuma summas samaksu tiesā nav iesnieguši, līdz ar ko tiesa atzina, ka prasītājam ir tiesības no atbildētājiem prasīt neatmaksātās hipotekārā aizdevuma pamatsummas 169 901,46 Ls un patēriņa aizdevuma pamatsummas 31 856,03 Ls piedziņu, kopā 201 757,49 Ls, kas pierādīta ar prasības pieteikumā ietverto parāda aprēķinu (l.l.4-l.l.8).

Tāpat atbildētāji nav apstrīdējuši pielīgto, bet nesamaksāto procentu par aizdevuma lietošanu 29 371,03 Ls aprēķinu par laika posmu no 2009.gada 10.jūnija līdz 2011.gada 29.aprīlim. Tiesa atzina, ka saskaņā ar Civillikuma 1753., 1756.pantu un aizdevuma līguma 8., 8.1.punktu prasītājam ir tiesības prasīt procentu par aizdevuma lietošanu piedziņu. Tā kā atbildētāji pierādījumus par to, ka procentus par aizdevuma lietošanu prasītājam ir samaksājuši, nav iesnieguši, tiesa atzina, ka pamatots ir prasījums daļā par procentu par aizdevuma lietošanu 29 371,88 Ls piedziņu par laika posmu no 2009.gada 10.jūnija līdz 2011.gada 29.aprīlim, kas apstiprinās ar prasības pieteikumā ietverto parāda aprēķinu.

Atsaucoties uz Civillikuma 1716., 1717.pantu, tiesa norādīja, ka, neveicot samaksu, atbildētājiem sākās nokavējums un tā sekas noteiktas aizdevuma līguma 24.punktā, ar kuru aizņēmējam noteikts pienākums maksāt līgumsodu 30% gadā par termiņa neveiktu procentu un/vai pamatsummas maksājumu. Šādos apstākļos tiesa atzina, ka prasītāja pieprasītais līgumsods hipotekārajam aizdevumam 6854,46 Ls un patēriņa aizdevumam 2917,59 Ls, kopā 9772,05 Ls, ir pamatots, atbilst samērīguma principam, kā arī nerada netaisnas iedzīvošanās pazīmes. Tādējādi no atbildētājiem prasītāja labā piedzenams līgumsods 9772,05 Ls par laika posmu no 2009.gada 7.jūlija līdz 2011.gada 29.aprīlim.

Atbilstoši Civillikuma 1757.pantam prasītājs aprēķinājis likumiskos procentus 6% apmērā gadā no 2011.gada 29.aprīļa, t.i., pēc aizdevuma līguma izbeigšanās, līdz 2011.gada 9.maijam 331,70 Ls apmērā. Ņemot vērā minēto, tiesa atzina, ka prasība daļā par likumisko procentu 331,70 Ls piedziņu ir pamatota un apmierināma.

Atsaucoties uzCivillikuma 1672., 1673.pantu, tiesa norādīja, ka atbilstoši aizdevuma līguma 1.punktam atbildētāji aizdevuma līgumā paredzētās saistības uzņēmušies solidāri. Šādos apstākļos spriedumā nosakāma solidāra piedziņa no atbildētājiem.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu tiesa atzina, ka prasītājam nosakāmas tiesības saņemt likumiskos 6% gadā no piespriestās, bet nepiedzītās summas par laiku līdz sprieduma izpildei.

[3] 2012.gada 16.maijā atbildētāji /pers. F/ un /pers. G/ iesniedza apelācijas sūdzību par minēto Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 11.aprīļa spriedumu, pārsūdzot to pilnā apjomā.

[3.1] Saskaņā ar 2007.gada 20.jūnija aizdevuma līguma Nr.11088/01 5., 18.punktu aizdevuma daļai 45 000,00 EUR tika noteikts atmaksas termiņš 2015.gada 10.februāris, bet aizdevuma daļai 240 000,00 EUR – 2032.gada 10.aprīlis. Tādējādi līgumā kā viens no līguma blakus noteikumiem tika iekļauts aizdevuma atmaksas termiņš. Atbilstoši Civillikuma 1579.pantam pienākums atmaksāt aizdevumu uz prasības celšanas dienu, kā arī uz sprieduma taisīšanas dienu atbildētājiem vēl nebija iestājies.

Konstatējot citu aizdevuma atmaksas termiņa iestāšanos, Rīgas apgabaltiesa nepamatoti ir piemērojusi aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 76.1.punktu un Civillikuma 1589.pantu.

[3.1.1] 2007.gada 20.jūnija aizdevuma līgums Nr.11088/01 sastāv no divām daļām: 1) aizdevuma līguma, kurā ietverti 25 punkti, un 2) aizdevuma līguma vispārējiem noteikumiem (pielikums Nr.1), kurā ietverti vēl 92 punkti. Saskaņā ar aizdevuma līguma pēdējo teikumu aizdevuma līguma vispārējie noteikumi ir aizdevuma līguma neatņemama sastāvdaļa. Aizdevuma līgums un aizdevuma līguma vispārējie noteikumi tiek parakstīti katrs atsevišķi. Savukārt aizdevuma līgums ir apstiprināts prasītāja juridiskajā daļā 2006.gada 8.maijā, bet aizdevuma līguma vispārējie noteikumi ir pieņemti 2007.gada 2.maijā, t.i., gandrīz vienu gadu vēlāk. Vispārzināms ir fakts, ka kredītiestādes, tai skaitā prasītājs, piekrīt apspriest tikai pašu aizdevuma līgumu, bet nedod iespēju fiziskām personām ietekmēt tos noteikumus, kuri ir iestrādāti aizdevuma līguma vispārējos noteikumos. Līdz ar to aizdevuma ņēmēja vienīgā iespēja ir tikai parakstīt pievienotos aizdevuma līguma vispārējos noteikumus, kas nekad netiek mainīti. No minētā izriet, ka atbildētāji ir vienojušies un apsprieduši tikai aizdevuma līguma noteikumus, bet nav apsprieduši un vienojušies par aizdevuma līguma vispārējiem noteikumiem.

Civillikuma 1589.pants neaprobežojas tikai ar vienkāršu attiecīgās tiesības pielīgšanu, bet gan norāda, ka tiesībai atkāpties no līguma ir jābūt noteikti pielīgtai. Ja tiesība vienpusēji atkāpties no līguma tiek ietverta tikai līguma pielikumā, kuru kāda no pusēm nevar ietekmēt, tad šāda tiesība nav uzskatāma par noteikti pielīgtu, t.i., atbilstošu Civillikuma 1589.pantam.

[3.1.2] No aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 76.1.punkta izriet, ka nepieciešams konstatēt gan aizdevuma līguma, gan aizdevuma līguma vispārējo noteikumu pārkāpumu, jo tos saista saiklis „un". Šādi pierādījumi lietas materiālos netika iesniegti, līdz ar ko nebija pamata konstatēt prasītāja tiesības vienpusēji atkāpties no līguma**.**

[3.1.3] Rīgas apgabaltiesa nav ņēmusi vērā, ka 2011.gada 3.maija vēstuli Nr.3/3-1307 „Par aizdevuma līgumu vienpusēju izbeigšanu" nav parakstījis prasītājs, bet gan tā iespējamā pilnvarnieka SIA „HIPOTĒKU BANKAS NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA AĢENTŪRA" pārstāve /pers. L/. Prasības pieteikumam ir pievienots 2010.gada 1.novembra pilnvarojuma līgums, kas noslēgts starp prasītāju un SIA „HIPOTĒKU BANKAS NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA AĢENTŪRA", kura 2.3.punktā ir norādīts pilnvarojuma apjoms, no kura neizriet apstāklis, ka SIA „HIPOTĒKU BANKAS NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA AĢENTŪRA" būtu pilnvarota prasītāja vārdā vienpusēji atkāpties no aizdevuma līguma. Līdz ar to uz pašreizējo brīdi 2007.gada 20.jūnija aizdevuma līgums ir spēkā.

Bez tam šādu vēstuli atbildētāji nav saņēmuši.

[3.2] Šos argumentus atbildētāji bija paredzējuši izteikt tiesas sēdē, bet tiesa neņēma vērā viņu lūgumu par lietas izskatīšanas atlikšanu. Atbildētājas/pers. F/ pārstāvis līdz šim bija ieradies uz visām tiesas sēdēm, bet uz 2012.gada 28.marta tiesas sēdi netika,

jo šajā dienā notika Latvijas sertificēto maksātnespējas procesu administratoru kopsapulce, kura tika izsludināta pēc tam, kad tiesa tiesas sēdē bija noteikusi lietas izskatīšanas datumu.

Ņemot vērā minēto, lūdz prasītāja prasību pret atbildētājiem par parāda piedziņu noraidīt pilnīgi.

[4] 2012.gada 13.novembrī Latvijas Republikas Augstākajā tiesā tika saņemti prasītāja paskaidrojumi uz apelācijas sūdzību, kurosnorādīts, ka atbildētāju celtie iebildumi ir nepamatoti un apelācijas sūdzība ir noraidāma pilnā apmērā.

Saskaņā ar aizdevuma līguma pielikuma Nr.1 76 un 76.1.punktu prasītājam bija tiesības vienpusēji izbeigt aizdevuma līgumu un pieprasīt nekavējošu visu maksājumu atmaksu, ja atbildētāji ir veikuši jebkuru aizdevuma līguma un tā noteikumu pārkāpumu.

Starp prasītāju un atbildētājiem noslēgtais aizdevuma līgums atzīstams par noslēgtu tiesīgi, proti, atbildētāji nav cēluši tiesā prasību par aizdevuma līguma apstrīdēšanu, tāpat nav vērsušies pie prasītāja ar lūgumu grozīt vai izslēgt kādu no aizdevuma līguma vai pielikumu noteikumiem. Lai arī aizdevuma līguma pielikumā Nr.1 iekļautie noteikumi ir tipveida, prasītājs pieļauj aizdevuma līguma noteikumu saprātīgu grozīšanu pēc klientu iesnieguma saņemšanas, taču atbildētāji to nav darījuši, tādējādi nav pamatots apgalvojums, ka aizdevuma līguma noteikumi nekad netiek mainīti, nosaucot šādu aplamu apgalvojumu par vispārzināmu faktu.

Atbildētāji ir pārkāpuši aizdevuma līguma 19.punktu, kurā noteikta aizdevuma atmaksas kārtība ik mēnesi, un pielikuma Nr.1 65.punktu, proti, nav noteiktajā kārtībā un noteiktajos termiņos atmaksājuši aizdevumu, tādējādi prasītājam bija tiesība izmantot noteikti pielīgto tiesību vienpusēji izbeigt aizdevuma līgumu.

Sakarā ar atbildētāju norādi, ka prasītāja pārstāvis nebija pilnvarots saskaņā ar noslēgto pilnvarojuma līgumu vienpusēji prasītāja vārdā atkāpties no aizdevuma līguma, prasītājs paskaidrojumu pielikumā pievieno 2012.gada 16.februārī prasītāja valdes priekšsēdētāja izdotu vēstules Nr.2.10.6/19 kopiju „Par aizdevuma līguma vienpusēju izbeigšanu", ar kuru atzīst par prasītājam saistošiem pilnvarnieka SIA „HIPOTĒKU BANKAS NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA AĢENTŪRA" visus sastādītos un nosūtītos paziņojumus par vienpusēju aizdevuma līguma izbeigšanu no prasītāja puses, tajā skaitā arī 2011.gada 2.maija vēstuli Nr.3/3-1307, kas nosūtīta atbildētājiem.

Ņemot vērā minēto, lūdz atbildētāju iebildumus atzīt par nepamatotiem un apmierināt prasītāja prasību.

[5] 2013.gada 3.jūlijā Latvijas Republikas Augstākajā tiesā tika saņemts prasītāja un SIA „HIPOTĒKU BANKAS NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA AĢENTŪRA" pieteikums par puses procesuālo tiesību pārņemšanu, kurā lūgts pieņemt lēmumu par puses procesuālo tiesību pārņemšanu, aizstājot prasītāju valsts akciju sabiedrību „Latvijas Hipotēku un zemes banka" ar SIA „HIPOTĒKU BANKAS NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA AĢENTŪRA".

[6] Ar Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātas 2014.gada 8.maija lēmumu tika aizstāts prasītājs lietā valsts akciju sabiedrība „Latvijas Hipotēku un zemes banka" ar SIA „HIPOTĒKU BANKAS NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA AĢENTŪRA".

[7] Atbildētāji /pers. F/ un /pers. G/ uz tiesas sēdi neieradās, par tiesas sēdi paziņots Civilprocesa likuma 56.panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā. Lietas materiālos ir atbildētāju iesniegums ar lūgumu izskatīt lietu bez viņu piedalīšanās, apelācijas sūdzību uztur pilnībā un prasību neatzīst. Saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu Civillietu tiesu palāta atzīst par iespējamu skatīt lietu bez atbildētāju klātbūtnes.

Prasītāja SIA „HIPOTĒKU BANKAS NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA AĢENTŪRA" pārstāve /pers. E/ tiesas sēdē apelācijas sūdzību neatzina, prasību uzturēja uz paskaidrojumos un prasības pieteikumā norādītajiem argumentiem.

**Motīvu daļa**

[8] Pārbaudījusi lietas materiālus un noklausījusies prasītāja pārstāves paskaidrojumus, Civillietu tiesu palāta atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma.

[9] Atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektajai daļai apelācijas instances tiesas sprieduma motīvu daļā norāda šā likuma 193.panta piektajā daļā minētos apstākļus, kā arī motivē attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu. Ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Civillietu tiesu palāta atzīst, ka Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2012.gada 11.aprīļa spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, un atbilstoši Civilprocesa likuma 432.panta piektajai daļai Civillietu tiesu palāta pievienojas apgabaltiesas spriedumā paustajai motivācijai.

[9.1] Nav pamatots atbildētāju apelācijas sūdzībā minētais viedoklis, ka, ievērojot 2007.gada 20.jūnija aizdevuma līguma Nr.11088/01 5., 18.punktā noteiktos aizdevumu atmaksas termiņus, atbilstoši Civillikuma 1579.pantam pienākums atmaksāt aizdevumu uz prasības celšanas dienu, kā arī uz sprieduma taisīšanas dienu atbildētājiem vēl nebija iestājies.

Minēto viedokli atbildētāji pamato ar argumentu, ka Rīgas apgabaltiesa nepamatoti ir piemērojusi aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 76.1.punktu un Civillikuma 1589.pantu, nosakot aizdevuma atmaksas termiņa iestāšanos.

[9.1.1] Atbildētāju norādītais apgalvojums, ka viņi ir vienojušies un apsprieduši tikai aizdevuma līguma noteikumus, bet nav apsprieduši un vienojušies par aizdevuma līguma vispārējiem noteikumiem, neatbilst lietas materiāliem. Kā redzams no lietas

materiālos esošā 2007.gada 20.jūnija aizdevuma līguma Nr.11088/01 un pielikuma Nr.1 aizdevuma līgumam Nr.1108801 (l.l.19-l.l.23), aizdevuma līguma standartforma ir apstiprināta prasītāja juridiskajā daļā 2006.gada 8.maijā, bet aizdevuma līguma vispārējie noteikumi ir izstrādāti 2007.gada 2.maijā, proti, pirms aizdevuma līguma starp pusēm noslēgšanas 2007.gada 20.jūnijā. Tādējādi atbildētājiem, slēdzot aizdevuma līgumu, bija iespējas apspriest un vienoties ar prasītāju par aizdevuma līguma noteikumiem, tostarp aizdevuma līguma vispārējiem noteikumiem. Pretēji atbildētāju apelācijas sūdzībā norādītajam, tiesai nav pamata atzīt par vispārzināmu faktu, ka kredītiestādes, tai skaitā prasītājs, piekrīt apspriest tikai pašu aizdevuma līgumu. Kā izriet no prasītāja paskaidrojumiem, prasītājs pieļauj aizdevuma līguma noteikumu saprātīgu grozīšanu pēc klientu iesnieguma saņemšanas, taču atbildētāji to nav lūguši. Pierādījumi tam, ka prasītājs būtu atteicies apspriest ar atbildētājiem aizdevuma līguma noteikumus vai aizdevuma līguma vispārējos noteikumus, nav iesniegti, savukārt atbildētāju piekrišanu aizdevuma līguma, tostarp aizdevuma līguma vispārējiem noteikumiem, apstiprina atbildētāju paraksti.

Ievērojot minēto, nav pamata uzskatīt, ka atbildētāji nav varējuši ietekmēt aizdevuma līguma vispārējo noteikumos ietverto prasītāja vienpusējo tiesību atkāpties no līguma, līdz ar ko nav pamatots atbildētāju apelācijas sūdzībā minētais viedoklis, ja tiesība vienpusēji atkāpties no līguma nav uzskatāma par noteikti pielīgtu, t.i., atbilstošu Civillikuma 1589.pantam.

[9.1.2] Nav pamatots atbildētāju apelācijas sūdzībā izteiktais viedoklis, ka prasītājam nebija tiesības vienpusēji atkāpties no līguma, jo nav pierādījumu tam, ka atbilstoši aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 76.1.punktam ir konstatēti gan aizdevuma līguma, gan aizdevuma līguma vispārējo noteikumu pārkāpumi. Civillietu tiesu palāta atzīst, ka lietā ir konstatējami gan aizdevuma līguma 19.punkta, kas nosaka aizdevuma atmaksas kārtību, gan arī aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 65.punkta, kas nosaka aizņēmēja pienākumu pilnībā un saskaņā ar aizdevuma līgumā un šajos noteikumos noteikto kārtību un termiņiem atmaksāt aizdevumu, kā arī citus maksājumus, kas veicami saskaņā ar aizdevuma līgumu, pārkāpumi.

[9.1.3] Atbildētāju apelācijas sūdzībā norādītajam apstāklim, ka 2011.gada 3.maija vēstuli Nr.3/3-1307 „Par aizdevuma līgumu vienpusēju izbeigšanu" nav parakstījusi valsts akciju sabiedrība „Latvijas Hipotēku un zemes banka", bet gan tā iespējamā pilnvarnieka SIA „HIPOTĒKU BANKAS NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA AĢENTŪRA" pārstāve /pers. L/, nav juridiskas nozīmes strīda izšķiršanā. Kā redzams no 2010.gada 1.novembrī starp valsts akciju sabiedrību „Latvijas Hipotēku un zemes banka" un SIA „HIPOTĒKU BANKAS NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA AĢENTŪRA" noslēgtā pilnvarojuma līguma (l.l.46-l.l.47, l.l.115-l.l.116) 2.3.1.punkta, pilnvarnieks SIA „HIPOTĒKU BANKAS NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA AĢENTŪRA" ir pilnvarots valsts akciju sabiedrības „Latvijas Hipotēku un zemes banka" vārdā parakstīt brīdinājumus par parāda piedziņu, t.sk. brīdinājumus par saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšanu. Saskaņā ar 2012.gada 16.februārā vienošanos Nr.2 pie 2010.gada 1.novembra pilnvarojuma līguma (l.l.118) minētais punkts tika precizēts, tieši norādot uz brīdinājumiem par vienpusēju atkāpšanos no aizdevuma līgumiem. No minētā secināms, ka ar pilnvarojuma līguma 2.3.1.punktā minētajiem brīdinājumiem par parāda piedziņu tiek saprasts arī brīdinājums par vienpusēju atkāpšanos no aizdevuma līguma. Turklāt ar 2012.gada 16.februāra valsts akciju sabiedrības „Latvijas Hipotēku un zemes banka" valdes priekšsēdētāja /pers. P/ vēstuli Nr.2.10.6/19 (l.l.114) apliecināts, ka valsts akciju sabiedrība „Latvijas Hipotēku un zemes banka" atzīst sev par saistošiem bankas pilnvarnieka SIA „HIPOTĒKU BANKAS NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA AĢENTŪRA", kas pārstāv banku, pamatojoties uz 2010.gada 1.novembra pilnvarojuma līgumu, visus sastādītos un nosūtītos paziņojumus par vienpusēju aizdevuma līguma izbeigšanu no bankas puses. Līdz ar to, pretēji atbildētāju apelācijas sūdzībā norādītajam, nav pamata uzskatīt, ka aizdevuma līgums ir spēkā.

Nav pamatots arī atbildētāju apelācijas sūdzībā minētais arguments, ka viņi nav saņēmuši 2011.gada 3.maija vēstuli Nr.3/3-1307 „Par aizdevuma līgumu vienpusēju izbeigšanu". Kā redzams no lietas materiālos esošā vairumā nodoto reģistrēto sūtījumu saraksta (l.l.45), minētā vēstule atbildētājiem tika nosūtīta 2011.gada 3.maijā uz aizdevuma līgumā norādīto atbildētāju adresi /adrese B/.

[9.2] Tāpat nav pamatota norāde atbildētāju apelācijas sūdzībā, ka tiesa neņēma vērā viņu lūgumu par lietas izskatīšanas atlikšanu. Ievērojot to, ka apgabaltiesa atbildētāju neierašanās iemeslus atzina par neattaisnojošiem, tiesai nebija pamata atlikt lietas izskatīšanu saskaņā ar Civilprocesa likuma 209., 210.pantu.

[10] Ņemot vērā minēto, Civillietu tiesa palāta atzīst, ka apgabaltiesa pamatoti apmierināja prasītāja prasību pret atbildētājiem par solidāru neatmaksātās aizdevuma pamatsummas 201 757,49 Ls jeb 287 075,05 EUR, procentu par aizdevuma izmantošanu laika posmā no 2009.gada 10.jūnija līdz 2011.gada 29.aprīlim 29 371,88 Ls jeb 41 792,45 EUR, līgumsoda par maksājumu nokavējumu laika posmā no 2009.gada 7.jūlija līdz 2011.gada 29.aprīlim 9772,05 Ls jeb 13 904,40 EUR un likumisko nokavējuma procentu laika posmā no 2011.gada 30.aprīļa līdz 2011.gada 9.maijam 331,70 Ls jeb 471,90 EUR piedziņu.

[11] Atbilstoši Civilprocesa likuma 195.pantam prasītājam nosakāmas tiesības par laiku no 2014.gada 22.maija līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos procentus 6% apmērā gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas.

[12] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu no atbildētājiem solidāri prasītāja labā piedzenami prasītāja samaksātie tiesas izdevumi: ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 7,70 Ls (l.l.9), valsts nodeva par prasības pieteikumu 1713,70 Ls (l.l.10) un ar sludinājuma ievietošanu laikrakstā saistītie izdevumi 1,22 Ls (l.l.67) un 13,00 Ls (l.l.77), kopā 1735,62 Ls jeb 2469,57 EUR.

Kā redzams no lietas materiāliem, saistībā ar lietas izskatīšanu ir radušies izdevumi pirmās instances tiesā 4,36 Ls (l.l.2) un 2,18 Ls (l.l.72), kā arī apelācijas instances tiesā 3,92 Ls un 1,00 EUR (l.l.137), kopā 10,46 Ls un 1,00 EUR. Ņemot vērā to, ka prasītājs atbilstoši Civilprocesa likuma 40.panta pirmajai daļai līdz lietas izskatīšanai ir iemaksājis ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 7,70 Ls (l.l.9), saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu no atbildētājiem līdzīgās daļās valsts labā piedzenama atlikusī summa 2,76 Ls jeb 3,92 EUR un 1,00 EUR, kopā 4,92 EUR, t.i., 2,46 EUR no katra atbildētāja.

[13] Atbilstoši Civilprocesa likuma 434.panta ceturtajai daļai, $204^1$.pantam atbildētājiem nosakāms 10 dienu termiņš no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 432.-434.pantu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta

**nosprieda**

SIA „HIPOTĒKU BANKAS NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA AĢENTŪRA" prasību pret /pers. F/ un /pers. G/ par aizdevuma, procentu un līgumsoda piedziņu – apmierināt.

Piedzīt solidāri no /pers. F/, personas kods /personas kods/, un /pers. G/, personas kods /personas kods/, SIA „HIPOTĒKU BANKAS NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA AĢENTŪRA", reģistrācijas numurs 40003426895, labā neatmaksāto aizdevuma pamatsummu 287 075,05 *euro* (divi simti astoņdesmit septiņi tūkstoši septiņdesmit pieci *euro* pieci *euro centi*), procentus par aizdevuma izmantošanu laika posmā no 2009.gada 10.jūnija līdz 2011.gada 29.aprīlim 41 792,45 *euro* (četrdesmit viens tūkstotis septiņi simti deviņdesmit divi *euro* četrdesmit pieci *euro centi*), līgumsodu par maksājumu nokavējumu laika posmā no 2009.gada 7.jūlija līdz 2011.gada 29.aprīlim 13 904,40 *euro* (trīspadsmit tūkstoši deviņi simti četri *euro* četrdesmit *euro centi*), likumiskos nokavējuma procentus laika posmā no 2011.gada 30.aprīļa līdz 2011.gada 9.maijam 471,90 *euro* (četri simti septiņdesmit viens *euro* deviņdesmit *euro centi*) un tiesas izdevumus 2469,57 (divi tūkstoši četri simti sešdesmit deviņi *euro* piecdesmit septiņi *euro centi*), kopā 345 713,37 *euro* (trīs simti četrdesmit pieci tūkstoši septiņi simti trīspadsmit *euro* trīsdesmit septiņi *euro centi*).

Noteikt SIA „HIPOTĒKU BANKAS NEKUSTAMĀ ĪPAŠUMA AĢENTŪRA", reģistrācijas numurs 40003426895, tiesības par laiku no 2014.gada 22.maija līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos procentus 6% apmērā gadā no nesamaksātās aizdevuma pamatsummas.

Piedzīt no /pers. F/, personas kods /personas kods/, un /pers. G/, personas kods /personas kods/, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 2,46 *euro* (divi *euro* četrdesmit seši *euro centi*) no katra.

Noteikt /pers. F/ un /pers. G/ 10 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentam 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas datuma, iesniedzot kasācijas sūdzību Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā un iemaksājot drošības naudu 284,57 *euro* apmērā.

Pilna sprieduma sastādīšanas datums – 2014.gada 25.jūlijs.

Tiesneši (paraksts) G.Aigars

(paraksts) I.Grauda

(paraksts) S.Krūmiņa

NORAKSTS PAREIZS

Civillietu tiesu palātas tiesnese I.Grauda

Rīgā 2014.gada 25.jūlijā